

henviser bl.a. til en lignende regel i svensk ret og til, at en tilsvarende begrænsning findes i dansk ret for værnetingsaftaler i forbrugerforhold, jf. retsplejelovens § 245, stk. 2.

Arbejdsgruppen har overvejet, om der bør stilles formkrav til voldgiftsaftaler i form af et krav om skriftlighed. En voldgiftsaftale er byrdefuld for parterne, da den sædvanlige adgang til domstolene afskæres, og da en voldgiftskendelse i praksis ikke kan appelleres. På denne baggrund stiller UNCITRAL's modellov og New York-konventionen krav om skriftlighed. På den anden side synes det hidtidige fravær af et krav om skriftlighed ikke at have voldt problemer i praksis, og det har i forhold til modelloven og New York-konventionen vist sig vanskeligt at angive det præcise indhold af skriftlighedskravet. Arbejdsgruppens konklusion er på denne baggrund, at det ikke er nødvendigt at stille formkrav til voldgiftsaftaler.

5.5.2. Retsplejerådet kan i sin udtalelse tiltræde arbejdsgruppens forslag om at forbyde forudgående voldgiftsaftaler i forbrugerforhold. Voldgift som retsinstitut er først og fremmest møntet på og egnet til afgørelse af tvister i erhvervsforhold, og hensynet til beskyttelsen af forbrugere tilsiger, at der i forbrugerforhold ikke bør kunne indgås en voldgiftsaftale, før tvisten er opstået.

Retsplejerådet bemærker, at en indsigelse om, at en forudgående voldgiftsaftale i en sag om forbrugerforhold er ugyldig, efter arbejdsgruppens lovudkast fortabes, hvis indsigelsen ikke fremsættes i indklagedes første indlæg for voldgiftsretten om realiteten. Voldgiftsretten kan dog tillade, at indsigelsen rejses på et senere tidspunkt under sagen.

Retsplejerådet finder, at disse regler ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at forbrugere ikke uforvarende bliver bundet af en forudgående voldgiftsaftale. Retsplejerådet foreslår derfor, at der indsættes en regel om, at en indsigelse om, at der er tale om en forudgående voldgiftsaftale i forbrugerforhold, kun fortabes, hvis forbrugeren deltager i voldgiftssagen efter at være gjort bekendt med, at voldgiftsaftalen ikke er bindende. Rådet bemærker, at den norske voldgiftslov indeholder en noget lignende regel, hvor det dog yderligere er et krav, at forbrugeren også er gjort bekendt med, hvad en voldgiftskendelse betyder for mulighederne for fornyet prøvelse.

Retsplejerådet har overvejet, om forbuddet mod forudgående voldgiftsaftaler i forbrugerforhold burde udvides til at finde anvendelse på voldgift, der finder sted i udlandet. Retsplejerådet finder dog ikke tilstrækkeligt grundlag herfor.

Retsplejerådet anfører herom, at en aftale, der før tvistens opståen indgås mellem en dansk erhvervsdrivende og en dansk forbruger om voldgift i udlandet, som altovervejende hovedregel vil være ugyldig, jf. aftalelovens § 38 c, der ikke kan fraviges ved en aftale om anvendelse af udenlandsk lovgivning (såkaldt international præceptivitet), jf. aftalelovens § 38 d.

Gyldigheden af en aftale, der før tvistens opståen indgås mellem en udenlandsk erhvervsdrivende og en dansk forbruger om voldgift i udlandet, vil afhænge af de aftaleretlige regler i det lands lovgivning, som finder anvendelse i henhold til lovvalgsreglerne i den såkaldte Romkonvention om lovvalg i kontraktforhold, idet Romkonventionens regler antages at kunne anvendes analogt på voldgiftsaftaler. Retsplejerådet finder, at danske forbrugere hermed er sikret en tilstrækkelig beskyttelse, hvorved bemærkes, at Romkonventionen bl.a. indeholder regler om anvendelsen af præceptive regler (dvs. regler, som ikke kan fraviges ved aftale) i forbrugers bopælsland i en række situationer.

Der henvises til pkt. 3.5 i Retsplejerådets udtalelse.

5.5.3. Justitsministeriet er enig i forslaget om at lovefæste, at parterne kan aftale voldgift for allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, som parterne har fri rådighed over. Justitsministeriet er ligeledes enig i, at det ikke vil være hensigtsmæssigt i voldgiftsloven at medtage mere detaljerede regler om, hvilke tvister der kan afgøres ved voldgift, og at hvis der er behov for at udelukke visse sagstyper fra voldgift, bør det reguleres i den pågældende særlovgivning, sådan som det f.eks. er sket i lejeloven for så vidt angår beboelseslejemål.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig forslaget om, at voldgiftsaftaler i forbrugerforhold, der er indgået før tvistens opståen, ikke skal være bindende for forbrugeren. Hensynet til beskyttelsen af forbrugere tilsiger, at der i forbrugerforhold ikke bør kunne indgås en voldgiftsaftale, før tvisten er opstået. Som anført af arbejdsgruppen stemmer en sådan regel overens med, at i sager om forbrugeraftaler er en forudgående værnetingsaftale ikke bindende for forbrugeren, og som anført af Retsplejerådet er voldgift som retsinstitut først og fremmest møntet på og egnet til afgørelse af tvister i erhvervsforhold.

Justitsministeriet er også enig i, at voldgiftsaftaler i forbrugerforhold, der er indgået efter tvistens opståen, bør være bindende for forbrugeren, medmindre aftalen er ugyldig efter almindelige aftaleretlige regler, herunder aftalelovens § 38 c. Når tvisten er opstået, har forbrugeren efter Justitsministeriets opfattelse så-